

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001957

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-05-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ХНУ імені В. Н. Каразіна № 0302-Зк/1164 від 08.07.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бацула Наталія Володимирівна

2. Nataliia Batsula

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6255-4170

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 20-06-2025

Спеціальність за освітою: Педагогіка та методика початкового навчання

Місце роботи здобувача: Комунальний заклад «Харківський ліцей № 152 Харківської міської ради»

Код за ЄДРПОУ: 23912583

Місцезнаходження: вул. Волонтерська, б. 57, Харків, Харківський р-н., 61093, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8879

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.25.07

Тема дисертації:

1. Розвиток професійної компетентності вчителів у системі методичної роботи початкової школи
2. Development of Professional Competence of Teachers within the System of Methodological Work in Primary School

Реферат:

1. Дисертацію присвячено актуальній проблемі розвитку професійної компетентності вчителів початкових класів у системі методичної роботи початкової школи. Освітні трансформації в Україні, зумовлені глобалізаційними процесами, цифровізацією, переходом до дистанційного та змішаного навчання, а також оновленням нормативно-правової бази, значно вплинули на вимоги до професійної діяльності вчителя. Ці вимоги відображені в законах України «Про освіту» та «Про загальну середню освіту», концепції Нової української школи, професійному стандарті вчителя, Положенні про атестацію педагогічних працівників тощо. Подвійна роль учителя як суб'єкта та об'єкта реформ обумовлює необхідність безперервного розвитку його професійної компетентності. У дисертації здійснено всебічний аналіз наукових і методичних джерел, що підтверджує недостатню увагу до цього питання, особливо в контексті підготовки вчителів до реалізації положень Концепції НУШ. На основі аналізу наукових підходів і власного практичного досвіду автора уточнено поняття «професійна компетентність вчителя початкових класів» як сукупність знань, умінь,

навичок і диспозицій, необхідних для надання якісних освітніх послуг на рівні початкової освіти відповідно до Національної рамки кваліфікацій. Запропоновано авторське визначення поняття «професійна компетентність вчителя початкових класів у системі методичної роботи», що розглядається як безперервне вдосконалення професійних характеристик педагога, з урахуванням принципів освіти впродовж життя, результатів самооцінювання й зовнішнього оцінювання його діяльності. У роботі доведено, що розвиток професійної компетентності вчителів початкових класів у системі методичної роботи ґрунтується на системному, компетентнісному та адаптивному підходах. У дисертації визначено структуру та зміст професійної компетентності вчителя, науково обґрунтовано та розроблено авторську модель її розвитку. Модель включає концептуально-цільовий, змістовий, технологічний та адаптивно-результативний компоненти. Особлива увага приділена створенню умов для розвитку професійної компетентності в системі методичної роботи через упровадження інноваційних освітніх технологій, створення віртуального інтерактивного методичного кабінету та реалізацію індивідуальних траєкторій методичної діяльності вчителів. Важливим результатом роботи є розроблений інструментарій для визначення рівня розвитку професійної компетентності вчителів початкових класів, який використано для перевірки ефективності авторської моделі в ході педагогічного експерименту. Достовірність результатів підтверджено з використанням статистичного критерію Пірсона χ^2 . У результаті дослідження створено модель розвитку професійної компетентності вчителів початкової школи, яка може використовуватись для їхнього саморозвитку, вдосконалення діяльності методичних об'єднань, а також реалізовуватись на курсах підвищення кваліфікації. Практична цінність дослідження полягає у створенні спецкурсу «Розвиток професійної компетентності вчителів початкових класів у системі методичної роботи» та віртуального інтерактивного методичного кабінету на базі онлайн-платформи Genially. Ключові слова: компетентність, професійна компетентність, учитель початкових класів, методична робота, система, модель, педагогічні умови, критерії, факторно-критеріальна модель.

2. The dissertation is devoted to the urgent problem of development of the professional competence of primary school teachers in the system of methodological work of primary school. Educational transformations in Ukraine, caused by globalisation, digitalisation, transition to distance and blended learning, as well as updating of the regulatory framework, have significantly affected the requirements for teachers' professional activity. These requirements are reflected in the Laws of Ukraine 'On Education' and 'On General Secondary Education', the concept of the New Ukrainian School, the professional standard of a teacher, the Regulation on the Certification of Teachers, etc. The dual role of the teacher as a subject and object of reforms necessitates the continuous development of their professional competence. The dissertation contains a comprehensive analysis of scientific and methodological sources, which confirms the insufficient attention to the issue, especially in the context of teacher training for the implementation of the NUS Concept. Based on the analysis of scientific approaches and the author's own practical experience, the concept of 'primary school teacher's professional competence' is clarified as a set of knowledge, skills, abilities and dispositions necessary to provide quality educational services at the primary level in accordance with the National Qualifications Framework. The author's definition of the concept of 'professional competence of primary school teachers in the system of methodological work' is offered, which is considered as a continuous improvement of the professional characteristics of a teacher, taking into account the principles of lifelong learning, the results of self-assessment and external evaluation of their activities. The paper proves that the development of primary school teachers' professional competence in the system of methodological work is based on systemic, competent and adaptive approaches. The dissertation defines the structure and content of the teacher's professional competence, scientifically substantiates and develops the author's model of its development. The model includes conceptual and targeted, content, technological and adaptive and productive components. Particular attention is paid to creating conditions for the development of professional competence in the system of methodological work through the introduction of innovative educational technologies, creation of a virtual interactive methodological room and implementation of individual trajectories of teachers' methodological activities. An important result of the work is the developed toolkit for determining the level of development of primary school teachers' professional competence, which was used to test the effectiveness of the author's model

in the course of a pedagogical experiment. The reliability of the results was confirmed using Pearson χ^2 statistical criterion. As a result of the study, a model for the development of professional competence of primary school teachers has been created, which can be used for their self-development, improvement of the activities of methodological associations, as well as implemented in advanced training courses. The practical value of the study lies in the creation of a special course 'Development of Professional Competence of Primary School Teachers in the System of Methodological Work' and a virtual interactive methodological classroom based on the Genially online platform. Keywords: competence, professional competence, primary school teacher, methodological work, system, model, pedagogical conditions, criteria, factor and criterion model.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- I. Romanchenko, O. Vasylevska, S. Haltsova, H. Babicheva, N. Batsula, H. Kravchenko, A. Lytvyn. Theoretical Basis of Studying the Educational Environment with the Application of GR-Technologies. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security. V. 21. No. 4. April 2021. С. 28–32 URL: http://paper.ijcsns.org/07_book/202104/20210404.pdf.
- Kravchenko H., Batsula, N. Ensuring the quality of primary education by managing the development of primary school teachers' professional competence. Adaptive management: theory and practice. Series Pedagogy. 2022. V. 14. No 27. DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0255-14\(27\)-04](https://doi.org/10.33296/2707-0255-14(27)-04).
- Nataliia Batsula. Experimental testing of organizational and pedagogical conditions for the development of professional competence of primary school teachers. Adaptive Management: Theory and Practice. Series Pedagogics. 2023. V. 16. No 31. DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0255-16\(31\)-03](https://doi.org/10.33296/2707-0255-16(31)-03).
- Kravchenko H., Batsula N. Organizational and pedagogical conditions for the professional competence development of primary school teachers in the system of methodical work. Імідж сучасного педагога: електрон. наук. фах. журн. 2023. № 3 (210). С. 46–53. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-3\(210\)-46-53](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-3(210)-46-53).
- Бацула Н. В. Умови створення освітнього середовища закладу загальної середньої освіти на адаптивних засадах. Адаптивні процеси в національній системі освіти : збірник матеріалів V Всеукраїнського наукового форуму / упоряд. О. О. Почуєва; ред. кол.: Г. В. Ельнікова (голова), Г. Ю. Кравченко, Л. О. Лузан, М. Л. Ростока, З. В. Рябова. Харків : Мачулин, 2020. С. 55–56. URL: http://adaptive.org.ua/files/zbirka_forum.pdf.
- Бацула Н. В. Інноваційні технології у професійному розвитку вчителя початкової школи. I Міжнародна науково-практична інтернет-конференція Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: зимові диспути: тези доп. I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 6–7 лютого 2020 р. Дніпро, 2020. Т. 1. С. 57–62. URL: <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2020/02/TOM-1-Zbirnik-1-mizhnarodna-nauk-prakt-int.-konf-Winter-Debates-1.pdf>.
- Бацула Н. В., Кравченко Г. Ю. Створення освітнього середовища закладу загальної середньої освіти як засобу управління професійним розвитком учителів початкової школи. Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків – м. Торунь, 3–4 березня 2020 року.

- Бацула Н. В. Моніторинг як ефективний засіб оцінювання якості освіти в закладі загальної середньої освіти. The I International Science Conference on Multidisciplinary Research, January 19–21, 2021, Berlin, Germany. С. 614–618. URL:<https://isg-konf.com/uk/i-international-science-conference-onmultidisciplinary-research-ua/>.
- Бацула Н. В. Адаптивність освітнього процесу в умовах гуманізації закладу загальної середньої освіти. Адаптивні процеси в освіті : збірник матеріалів 6-го Всеукраїнського наукового форуму з міжнародною участю; [за наук. ред. Г. В. Єльнікової, М. Л. Ростоки; ред. з заг. питань: Л. О. Лузан, О. О. Почуєва, З. В. Рябова]. Харків : Мачулин, 2021. № 3. С. 134–135. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/730333/1/Zbirnyk%20AAE\(6\),%202021.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/730333/1/Zbirnyk%20AAE(6),%202021.pdf).
- Бацула Н. В. Дискурс: виклики, реалії та персональний бренд освітян в умовах воєнного стану в Україні [Discourse: Challenges, Realities and Personal Brand of Educators under the Conditions of Military Situation in Ukraine]. Адаптивні процеси в освіті : матеріали Другого міжнародного наукового форуму. Київ – Харків – Запоріжжя, 07-08.02.2023. С.96–98.
- Batsula N. V. Methodological work of primary school teachers to overcome educational losses. International scientific-practical conference «Modern science: problems, prospects, innovations»: conference proceedings. Aarhus, Denmark: Scholarly Publisher ICSSH, 21.12. 2024. P. 14–17. URL: <https://www.economics.in.ua/2024/12/21-2024.html>.
- Batsula N. V. Methodological work as a component of the competence model of primary school teacher. The 6th International scientific and practical conference «Scientific achievements of contemporary society» (January 10–12, 2025) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. P. 335–339. URL: <https://sci-conf.com.ua/vi-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-scientific-achievements-of-contemporary-society-10-12-01-2025-london-velikobritaniya-arhiv/>.
- Бацула Н. В. Управління професійним розвитком учителів початкової школи в умовах Нової української школи / Batsula N. V. Professional development management of primary school teachers under the new ukrainian school reform. Scientific, Journal Virtus. November, № 38, 2019. С. 83–85. URL:<http://virtus.conference-ukraine.com.ua> > Journal 38.
- Бацула Н. В. Зміст професійного розвитку вчителів початкової школи в умовах закладу загальної середньої освіти. Content of primary school teachers' professional development in the conditions of general secondary education. Освіта і суспільство : збірник наукових праць. Прешовський університет(Словаччина), 2020. С.10–19.
- Batsula N. Theoretical bases of primary school teachers' professional development management / N. Batsula, H. Kravchenko. Management and administration in the field of services: selected examples / Editors: Tadeusz Pokusa, Tetyana Nestorenko. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020. ISBN 978-83-66567-14-6. – P. 104–118. URL: https://www.wszia.opole.pl/ebook/11_2020.pdf.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U101770

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лунячек Вадим Едуардович

2. Vadym Luniachek

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4412-7068

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Собченко Тетяна Миколаївна

2. Tetiana Sobchenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9213-5556

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені

Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Муковіз Олексій Павлович

2. Oleksii Mukoviz

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9262-9209

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 02137097

Місцезнаходження: пров. Нахімова, буд. 8, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бачієва Лариса Олександрівна

2. Larysa Bachiieva

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0188-6638

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальська Вікторія Сергіївна

2. Viktoriia Kovalska

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0552-026X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бондаренко Тетяна Сергіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бондаренко Тетяна Сергіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Шевченко Андрій Олександрович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна